

Organizacja mobilności w programie „Uczenie się przez całe życie” - Erasmus

Instytucja wysyłająca beneficjentów programu

UNIwersYTET WARSZAWSKI

PL WARSZAW01

Osoba kontaktowa: Sylwia Salamon

Email: sylwia.salamon@adm.uw.edu.pl

Adres strony internetowej instytucji: www.uw.edu.pl www.bwz.uw.edu.pl

Nazwa akcji/ programu w której została zorganizowana mobilność - wysłanie lub przyjęcie beneficjentów LLP: - Erasmus

Okres realizacji mobilności

1998 – do chwili obecnej

1. Dlaczego mobilność w programie Erasmus jest dla Państwa ważna?

Erasmus wszedł na stałe w krwioobieg Uniwersytetu Warszawskiego, a projekt ERA_MOB-SW_184_2009 był dwunastym z rzędu realizowanym przez naszą uczelnię w erze programów Socrates oraz „Uczenie się przez całe życie”; erze - ponieważ w 1997 roku Erasmus zapoczątkował nową erę we wszystkich sferach działalności uczelni: dydaktyce, badaniach naukowych, zarządzaniu, mobilności, internacjonalizacji, informatyzacji, wolontariacie. Program ten otworzył nowy rozdział, zarówno jakościowy jak i ilościowy, w wymianie studentów i pracowników oraz nadał nowy impuls rozwojowi Uniwersytetu. Bilans liczbowy tego okresu to: 380 uczelni partnerskich, 1200 umów międzyinstytucjonalnych, ponad 12 500 mobilności studenckich oraz co najmniej 2000 wymian pracowników, dotacje FRSE-NA Erasmus przeznaczone na stypendia w wysokości 17 375 000 euro, wsparte funduszami własnymi uczelni o łącznej wartości co najmniej 1 930 000 euro .

Z całą pewnością Uniwersytet Erasmusem stoi i nigdy tak wielu studentów i pracowników nie zawdzięczało tak wiele jednemu programowi. Rok akademicki 2009/2010 był tego kolejnym przykładem.

2. W jaki sposób realizacja programu odpowiada na Państwa potrzeby?

UW konsekwentnie realizuje Deklarację Polityki Europejskiej oraz przyjętą później Deklarację Uczelni Erasmusa. W 2009/10 wszystkie wskaźniki dot. wyjazdów wykazywały tendencję zwykłą, cieszył prawie 10% wzrost liczby przyjazdów studentów zagranicznych (z 407 do 446). Wzrost ten wynika głównie z: a) wieloletnich, różnorodnych działań promocyjnych, wspartych m.in. funduszami Erasmus, b) współpracy z organizacjami studenckimi, w tym ESN, c) coraz bogatszej obcojęzycznej oferty dydaktycznej, b) zastosowania systemów informatycznych pozwalających na lepsze zarządzanie mobilnością, a tym samym przeznaczenie „uwolnionego” czasu na bardziej zindywidualizowaną opiekę nad studentami. Osobiste „kontakty Erasmusowe” oraz wieloletnia współpraca międzyinstytucjonalna, kontynuowana w roku 2009/10, zaowocowały uczestnictwem UW w kolejnych projektach finansowanych z funduszy UE np. w ramach programu Erasmus Mundus (1 projekt EM-A1 - studia w zakresie zarządzania środowiskiem naturalnym; 10 projektów EM-A2 wg stanu na XII. 2010), czy programu *EU-India-Action Plan Support Facility* (projekt dot. powołania Ośrodka Studiów i Badań nad Współczesnymi Indiami).

Podstawowe cele projektu zostały zatem osiągnięte. Uniwersytet potrafił i dobrze wykorzystał możliwości i fundusze projektu, czego dowodem jest wyróżnienie Komisji Europejskiej: jako jedyna uczelnia polska UW znalazł się wśród 20 wyróżnionych *European Success Stories on Fostering Internationalisation at European universities*.

3. Czy poniesione nakłady przyniosły spodziewane efekty? Proszę określić, jaki był stosunek nakładów do wyniesionych z programu korzyści zawodowych i osobistych?

Precyzyjne określenie stosunku nakładów do korzyści zawodowych i osobistych wymagałoby podjęcia głębszych i konkretnych badań, tym bardziej że potocznie korzyści te mogą być uznane za wartości trudno mierzalne. Takie badania są oczywiście podejmowane nawet w pracach magisterskich czy doktorskich lub przez uczelniane biura karier. Z samej analizy ankiet i sprawozdań studentów (także zagranicznych), nauczycieli akademickich oraz innych pracowników (administracji, bibliotekarzy, informatyków) wynika jednoznacznie to, z czego program Erasmus m.in. ‘słynie’ od wielu już lat: studenci powracają ze studiów w innym (w tym naszym) kraju odmienieni, łatwiej i szybciej znajdują pracę, a pracownicy uczelni zaczynają często nowy – zagraniczny – rozdział w swoim życiu zawodowym, wzbogaceni nowymi doświadczeniami i umiejętnościami, nowymi kontaktami naukowymi czy też twórczymi inspiracjami. Każda mobilność wpływa na pozytywny i bardziej wszechstronny rozwój jednostki, co przyczynia się z kolei do rozwoju i modernizacji instytucji.

Nie ulega zatem żadnej wątpliwości, że poniesione nakłady przyniosły spodziewane efekty. Obserwując zmiany, jakie zaszły na Uniwersytecie w okresie 12 lat można powiedzieć, że korzyści zawodowe i osobiste przełożyły się na kamienie milowe w rozwoju uczelni.

4. W jakim stopniu cele programu w zakresie mobilności zostały osiągnięte?

Jak już wspomniano, w 2009/10 wszystkie wskaźniki dot. wyjazdów wykazywały tendencję zwykłą, cieszył prawie 10% wzrost liczby przyjazdów studentów zagranicznych. Analiza ankiet i sprawozdań nie wykazała pojawienia się nowych problemów czy innych niepokojących tendencji i zjawisk. Podjęte przez UW działania po wybuchu wulkanu na Islandii pozwoliły na zrealizowanie zaplanowanej liczby mobilności; z funduszy własnych UW

pracownikom zostały zwrócone dodatkowo poniesione koszty wynikające z konieczności przedłużenia pobytów w hotelach czy zmiany środków podróży. Mimo niepewności co do liczby uczestników odbyło się zaplanowane dla 20 osób szkolenie pt. *International Erasmus Training Week*.

Można zatem uznać, że cele projektu w zakresie mobilności zostały osiągnięte w 100 %. Niezmiennie trudno rozwiązywalnym problemem są zbyt niskie stypendia, co stanowi niestety pierwsze kryterium „kwalifikacji” zarówno studentów doktorantów, jak i pracowników uczelni, w szczególności młodych nauczycieli akademickich.

5. Jaki był wpływ zrealizowanej mobilności na kształtowanie Państwa kompetencji i kwalifikacji w zakresie rozwoju zawodowego i osobistego?

Zarządzanie jednym projektem o wartości ponad 3.460.500 EUR (fundusze przekazane przez FRSE) oraz o dużej skali mobilności (łącznie ponad 2200 osób) wymaga od koordynatora uczelnianego określonych kompetencji i kwalifikacji. Dotyczy to nie tylko umiejętności pracy w grupie, motywacji pracowników, pracy w stresie, rozwiązywania problemów, planowania, określania celów, itp., ale także ciągłego poszukiwania nowych rozwiązań.

Ażeby zwiększać mobilności, a jednocześnie zapewnić najwyższe standardy, należało podjąć decyzję o wyborze oprogramowania. Efektem pięcioletniej współpracy z programistami są „skrojone” na potrzeby Erasmusa systemy informatyczne: a) USOS - moduł BWZ – uczelniany zintegrowany system informatyczny do zarządzania mobilnością studentów i funduszami z nią związanymi, b) USOSweb – wersja anglojęzyczna umożliwiająca studentom zagranicznym rejestrację na zajęcia, sprawdzenia ocen i planów zajęć, b) USOSweb – moduł dla koordynatorów programu Erasmus, pozwalający na z informatyzowanie procesu kwalifikacji studentów, uzgodnienie on-line i zawarcie Porozumienia o Programie Studiów (e-LA).

Należy podkreślić, że wyżej wymienione systemy informatyczne opracowane przez pracowników UW i udostępnione uczelniom zrzeszonym w Międzyuniwersyteckim Centrum Informatyzacji (MUCI) są obecnie wdrażane przez kolejne uniwersytety. Takiego rozwoju zawodowego i osobistego koordynator uczelniany, filolog z wykształcenia, nie mógł sobie nawet wyobrazić kilka lat temu.

6. W jakim stopniu Państwa korzyści - wiedza i doświadczenia osiągnięte w wyniku mobilności miały wpływ na innych ludzi lub instytucje?

Koordynator uczelniany programu Erasmus na Uniwersytecie Warszawskim jest autorem pierwszego poradnika opracowanego na zlecenie Krajowej Agencji Programu Socrates (Warszawa, 2001). Poradnik miał na celu udzielenie pomocy uczelniom uczestniczącym lub zamierzającym uczestniczyć w programie Erasmus osiągnąć cele programu możliwie w jak najszerszym zakresie oraz wykorzystać w sposób najkorzystniejszy dla uczelni oraz indywidualnych uczestników jego fundusze. W poradniku zostały przedstawione wypracowane, sprawdzone procedury i formy współpracy z różnorodnymi grupami osób, uczelni i instytucji zaangażowanych w program. W 2008 roku Uniwersytet został uznany przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji za uczelnię przyjazną mobilności. W 2007 roku

Komisja Europejska wyróżniła 20 inicjatyw, w tym realizację przez UW programu Erasmus w latach 2000-2006 mianem *Erasmus Success Story*.

Doświadczeniem zdobytym podczas wieloletniego pełnienia funkcji koordynatora uczelnianego programu Erasmus oraz kierownika Biura Współpracy z Zagranicą autorka wypowiedzi dzieli się z przedstawicielami innych uczelni, także tych współpracujących w stowarzyszeniu IROSForum.

7. Na czym polega związek pomiędzy celami działań realizowanych w ramach programu, a celami ogólnymi - instytucji, szerokiej grupy odbiorców, systemu edukacji?

Cele projektu, Uniwersytetu, jego studentów i pracowników oraz systemu edukacji są celami ściśle od siebie uzależnionymi, działającymi na zasadzie systemu naczyń połączonych. Decyzja o przystąpieniu Uniwersytetu do programu Erasmus była decyzją poprzedzoną licznymi dyskusjami, które znalazły odzwierciedlenie w uchwale Senatu. Była to więc decyzja świadoma, a dokumenty takie jak Deklaracja Polityki Europejskiej czy Deklaracja Uczelni Erasmusa zawierają wytyczne konsekwentnie realizowane. W dobie spadku dotacji państwowych, globalizacji, ciągłego wzrostu konkurencyjności na rynku edukacyjnym, internacjonalizacji procesów dydaktycznych i badań naukowych, konieczności zapewnienia wysokiego poziomu badań naukowych i wysokich standardów kształcenia Erasmus był i jest postrzegany jako jedno z najbardziej efektywnych narzędzi do osiągnięcia celów określonych w Misji Uniwersytetu. Dla dobra swoich studentów i pracowników, uczelnia dąży do kształtowania programów studiów zgodnych z potrzebami rynku pracy, we współpracy z partnerami zewnętrznymi, polskimi i zagranicznymi. Jako największa uczelnia polska i jedna z dwóch najlepszych Uniwersytet Warszawski nie może nie wykorzystywać szans i możliwości, jakie program oferuje.

8. Jakie widzą Państwo możliwości wykorzystania rezultatów mobilności na szerszą skalę?

Uniwersytet będzie kontynuował realizację celów określonych w Deklaracji Uczelni Erasmusa. Do podstawowych należą: wzrost wymiany studentów i nauczycieli akademickich, zwiększenie liczby zagranicznych studentów oraz liczby zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich z zagranicznych uczelni, dalszy rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej, m.in. poprzez uczestnictwo w projektach i sieciach międzynarodowych, modernizacja programów kształcenia dostosowanych do potrzeb rynku m.in. poprzez wprowadzenie nowoczesnych technologii, dalsza informatyzacja zarządzania mobilnością, aktywny udział w konkursach, inicjatywach i innych działaniach mających na celu promocję uczelni.

9. Jakie Państwo mają konkretne plany dalszego wykorzystania rezultatów mobilności?

Uniwersytet Warszawski będzie konsekwentnie realizował założenia określone w Deklaracji Uczelni Erasmusa. Ponadto będą kontynuowane : a) plany rozbudowy systemów informatycznych, które muszą objąć rejestrację studentów zagranicznych podejmujących kształcenie tzw. krótkoterminowe na UW (tzw. IRK-BWZ) oraz wdrożenie elektronicznego Porozumienia o Programie Studiów dla studentów zagranicznych ; b) działania mające na

celu promocję uczelni oraz jej oferty dydaktycznej; c) aktywne uczestnictwo w projektach i sieciach międzynarodowych.